

ग्रंथपालन प्रमाणपत्र परीक्षा (Certificate Course in Librarianship) अभ्यासक्रमात कालानुरूप सुधारणा सुचविण्यासाठी समिती गठीत करणेबाबत.

महाराष्ट्र शासन
उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग
शासन निर्णय क्रमांक : मराग्रं-२०२३/प्र.क्र.१४४/ग्रं.क.

मादाम कामा मार्ग, हुतात्मा राजगुरु चौक,
मंत्रालय विस्तार, मुंबई-४०० ०३२
दिनांक : ०५ डिसेंबर, २०२३

वाचा :- ग्रंथालय संचालक, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई यांचे पत्र जा. क्र.२/ग्रं.प्र.प.-अभ्यासक्रम सुधारणा समिती/२०२३-२४/४११४ दि.३०.०८.२०२३

प्रस्तावना -

महाराष्ट्र सार्वजनिक ग्रंथालये अधिनियम, १९६७ मध्ये प्रकरण ३ कलम ९ पोटकलम (२) (आय) अन्वये ग्रंथालय संचालनालयाच्या कार्यापैकी ग्रंथालयशास्त्राचे प्राथमिक ज्ञान मिळण्याच्या दृष्टीने इच्छुक उमेदवारांना ग्रंथालय विज्ञानाचे प्रशिक्षण देण्याकरिता कार्यक्रम आखणे व मान्यताप्राप्त ग्रंथालय प्रशिक्षण पाठ्यक्रमाच्या उमेदवारांसाठी परीक्षा घेणे, असे एक काम आहे.

०२. ग्रंथालय संचालनालयाच्या स्थापनेपासून ग्रंथपालन प्रमाणपत्र परीक्षा घेण्यात येते. या परीक्षेचे वर्ग शासन मान्यताप्राप्त राज्य/विभाग ग्रंथालय संघाच्यावतीने जिल्हास्तरीय केंद्रांत दरवर्षी चालविण्यात येतात. सदर परीक्षेच्या अभ्यासक्रमात १९७३, १९८५ व १९९६ मध्ये सुधारणा करण्यात आल्या. सद्यस्थितीत १९९६ च्या सुधारित अभ्यासक्रमानुसार परीक्षा घेण्यात येते. ग्रंथपालन प्रमाणपत्र परीक्षा (Certificate Course in Librarianship) अभ्यासक्रमात कालानुरूप सुधारणा करण्याची नितांत आवश्यकता निर्माण झाली आहे, जेणेकरून वर्तमान व भविष्यात उत्तम दर्जाच्या ग्रंथालयीन सेवा देण्यासाठी प्रशिक्षित मनुष्यबळ तयार होऊ शकेल व त्यायोगे राज्यातील प्रामुख्याने सार्वजनिक, शालेय, महाविद्यालयीन, विद्यापीठीय, खाजगी आणि तत्सम ग्रंथालयांना आवश्यक असणारे प्रशिक्षित मनुष्यबळ याद्वारे उपलब्ध होऊ शकेल. त्यानुषंगाने ग्रंथपालन प्रमाणपत्र परीक्षा अभ्यासक्रम, कालावधी व सर्वसाधारण कार्यपध्दती इ. मध्ये सुधारणा करण्यासाठी समिती गठीत करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय :-

ग्रंथपालन प्रमाणपत्र परीक्षा (Certificate Course in Librarianship) अभ्यासक्रमात कालानुरूप सुधारणा सुचविण्यासाठी खालील सदस्यांची समिती गठीत करण्यास शासन मान्यता देण्यात येत आहे :-

अ.क्र.	सदस्य	समितीवरील पद
१.	ग्रंथालय संचालक, ग्रंथालय संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई	अध्यक्ष
२.	डॉ. गजानन कोटेवार, अध्यक्ष, महाराष्ट्र राज्य ग्रंथालय संघ, राम नगर, वाय.बी.टी. कॉलेजजवळ, वर्धा-४४२ ००१	सदस्य
३	डॉ. राजेंद्र माधवराव कुंभार, सेवानिवृत्त प्राध्यापक तथा माजी विभागप्रमुख, ग्रंथालय व माहितीशास्त्र विभाग, सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठ, पुणे, ५ वृंदावन पॅराडाईज, हॉटेल सदानंद रिसॉर्टच्या समोर, बाणेर, पुणे-४११००७	सदस्य
४	डॉ. मधुकर शेवाळे, उप ग्रंथपाल व प्रमुख, ग्रंथालय व माहितीशास्त्र केंद्र, यशवंतराव चव्हाण महाराष्ट्र मुक्त विद्यापीठ, नाशिक	सदस्य

५	डॉ. नंदकिशोर रामराव मोटेवार, विभाग प्रमुख, ग्रंथालय व माहितीशास्त्र विभाग, मुंबई विद्यापीठ व संचालक, ज्ञान स्रोत केंद्र, मुंबई विद्यापीठ, मुंबई	सदस्य
६	डॉ. शुभदा प्रशांत नगरकर, सहयोगी प्राध्यापक, ग्रंथालय व माहितीशास्त्र विभाग, सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठ, पुणे	सदस्य
७	जिल्हा ग्रंथालय अधिकारी, जिल्हा ग्रंथालय अधिकारी कार्यालय, मुंबई शहर	सदस्य सचिव

०२. समितीची कार्यकक्षा पुढीलप्रमाणे राहिल :-

सदर समितीने ग्रंथपालन प्रमाणपत्र परीक्षा (Certificate Course in Librarianship) अभ्यासक्रमात कालानुरूप बदलत्या परिस्थितीनुसार अभ्यासक्रम, कालावधी, सर्वसाधारण कार्यपध्दती इ. मध्ये आवश्यक सुधारणा करुन सर्व समावेशक अभ्यासक्रमाचे प्रारुप तयार करावे.

सदर समितीने आपल्या स्वयंस्पष्ट शिफारशीसह अभ्यासक्रमाचा मसुदा शासन निर्णयाच्या दिनांकापासुन दोन महिन्यांच्या आत शासनास सादर करावा.

०३. समितीचे कामकाज :-

सदर समितीचे कामकाज ग्रंथालय संचालक, ग्रंथालय संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई यांच्या कार्यालयात वा सोईनुसार अन्यत्र करण्यात येईल. ग्रंथालय संचालकांनी समितीच्या कामकाजासाठी आवश्यक व्यवस्था करावी.

०४. समितीचा कार्यकाल :-

सदर समितीचा कार्यकाल समिती गठीत केल्याच्या दिनांकापासुन दोन महिने राहिल.

०५. बैठक भत्ता व प्रवास भत्ता :-

सदर समितीमध्ये नियुक्त अशासकीय सदस्यांना वित्त विभाग शासन निर्णय क्र.प्रवास-१०१०/प्र.क्र.२ / सेवा-५, दि.०३ मार्च २०१० नुसार प्रवास भत्ता व दैनिक भत्ता लागू राहिल. तसेच, त्यांना वित्त विभागाचा शासन निर्णय क्र. बैठक २०१२/ प्र.क्र.१ / सेवा-५, दि.२४ मे २०१२ अन्वये बैठक भत्ता अनुज्ञेय असेल.

०६. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असुन त्याचा संगणक सांकेतांक २०२३१२०५१६१५१५०९०८ असा आहे. हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करुन काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

(प्र.पां.लुबाळ)

उप सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रति,

१. मा.राज्यपाल यांचे सचिव, राजभवन, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई
२. मा.मुख्यमंत्री यांचे अपर मुख्य सचिव, महाराष्ट्र राज्य, मंत्रालय, मुंबई
३. मा.उपमुख्यमंत्री, गृह यांचे सचिव, मंत्रालय, मुंबई
४. मा.उपमुख्यमंत्री, वित्त यांचे सचिव, मंत्रालय, मुंबई
५. मा.मंत्री (उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग) यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई
६. मुख्य सचिव, महाराष्ट्र राज्य, मंत्रालय, मुंबई
७. अपर मुख्य सचिव (वित्त), मंत्रालय, मुंबई
८. प्रधान सचिव (उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग), मंत्रालय, मुंबई

९. महालेखापाल, १ (लेखा व अनुज्ञेयता/लेखापरिक्षा), मुंबई
१०. ग्रंथालय संचालक, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई
११. महासंचालक (माहिती व जनसंपर्क संचालनालय), मंत्रालय, मुंबई (प्रसिध्दीसाठी)
१२. समितीचे सदस्य (ग्रंथालय संचालनालयामार्फत)
१३. अधिदान व लेखा अधिकारी, मुंबई
१४. निवड नस्ती, ग्रं.क., मंत्रालय, मुंबई.